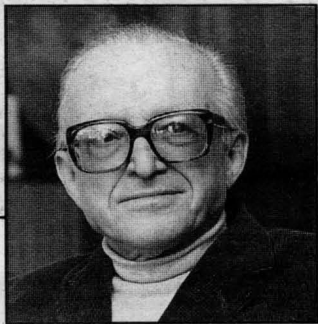

EL DAVANTAL DE PERE CALDERS

El Negus

Suposo que tothom s'ha preguntat a si mateix, una vegada o altra, si és o no és supersticiós. Jo també ho he fet i encara ho faig de tant en tant i les respostes que n'obtingo no són clares. De primera intenció, ho nego, però tot seguit em ve a la memòria que procuro evitar de passar per sota d'una escala, que un gat negre m'invita a negres pensaments i que cada matí, d'hora, procuro assabentar-me dels auguris del meu signe del zodíac.

Però hi ha un fet incontrovertible, que va a favor de l'equilibri de les meves emocions. Durant dotze dels vint-i-tres anys que vaig viure a Mèxic, tenia un despatx convertit en taller de dibuixant al carrer de Dolores, número 13. Es requeria valor, sobretot si es té en compte que em guanyava la vida per mantenir una família amb mestressa de casa i tres fills, dues noies i un noi. Els fills cursaven estudis en una bona escola i la Rosa i jo, a base de posar-hi el coll, vam aconseguir de realitzar un dels nostres somnis: donar-los carrera a tots tres.

Carrer de Dolores, número 13, segon pis. L'escala no era un model de construcció. Els graons excedien lleugerament les mides aconsellades pels cànons i algun dels meus clients arribava al segon pis esbufegant. Entre ells, el senyor Josep Segú, un membre molt conegut i apreciat entre la colònia catalana de Mèxic. Era impressor i propietari de dues empreses d'arts gràfiques i era un conspicu militant de l'enyorança. Practicava allò que en Carner en deia "portar Catalunya a dins", però sentia un gran amor per Mèxic. Els catalans antics residents i els exiliats que coneixíem el senyor Josep Segú el tractàvem pel sobrenom d'*El Negus* perquè s'assemblava prodigiosament a l'emperador d'Abissínia que, per aquells temps, defensava el seu país de la invasió italiana.

Un dia, el senyor Josep Segú va arribar al meu taller amb la respiració a mig tallar, per culpa d'aquell defecte dels graons que he esmentat abans.

—Senyor Calders —em va preguntar en re-

prendre el bleix—: per què no té telèfon, vostè?

—Perquè no me'n donen. Fa temps que el tinc sol·licitat...

—Si ho vol, podré aconseguir-n'hi un de seguida. Tinc bones relacions a la Companyia.

És allò que encara en diem Santa Paraula. El senyor Segú, *El Negus*, em va aconseguir el número i la instal·lació corresponents en poc menys d'una setmana. Això va fer-li guanyar molts punts als meus ulls i ens vam fer molt amics.

El senyor Segú es protegia del mal d'enyorament amb dos remeis principals: un d'ells era que s'havia construït una torreta prop de la

ciutat de Mèxic, on havia reproduït —deia ell— el Cau Ferrat de Sitges. Era un espai heterogeni, petit, ple de curiositats i de records. No s'oblidava mai de remarcar que contenia obres d'art artesanals de Catalunya i de Mèxic, un fet que venia a ésser el compendi del seus sentiments més íntims. Per un d'aquells misteris insondables de la naturalesa humana, el senyor Segú va batejar aquell indret amb el nom de Cantarrana. Ni que em matessin no sabria dir si era o no un nom adequat.

L'altre gran remei contra la nostàlgia amb el qual es defensava el senyor Segú, eren les seves visites periòdiques a Catalunya. En una d'elles, va organitzar una musclada èpica, al cor del centre productor de musclos més important del nostre país. Hi va convidar parents, amics, coneguts i fins i tot algun passavolant, en un festival marisquer especialitzat. Tingué la precaució (ho duia de cap) d'aplegar les closques d'aquell bé de Déu de mol·luscos, les va fer embalar curosament i se les endugué cap a Mèxic. I allí realitzà un gran somni: al plafó d'una font que hi havia al jardí de Cantarrana, probablement assessorat per un artista catalano-mexicà, hi va fer un muntatge sensacional: la representació de l'escut mexicà, amb l'àguila, la serp i el nopal, fet amb musclos genuïnament catalans. Un veritable

trionf de l'esperit sobre la matèria. Em va confessar que es passava hores contemplant-lo, amb llàgrimes als ulls.

Pere Calders

DÚNIA LORDA VIDAL